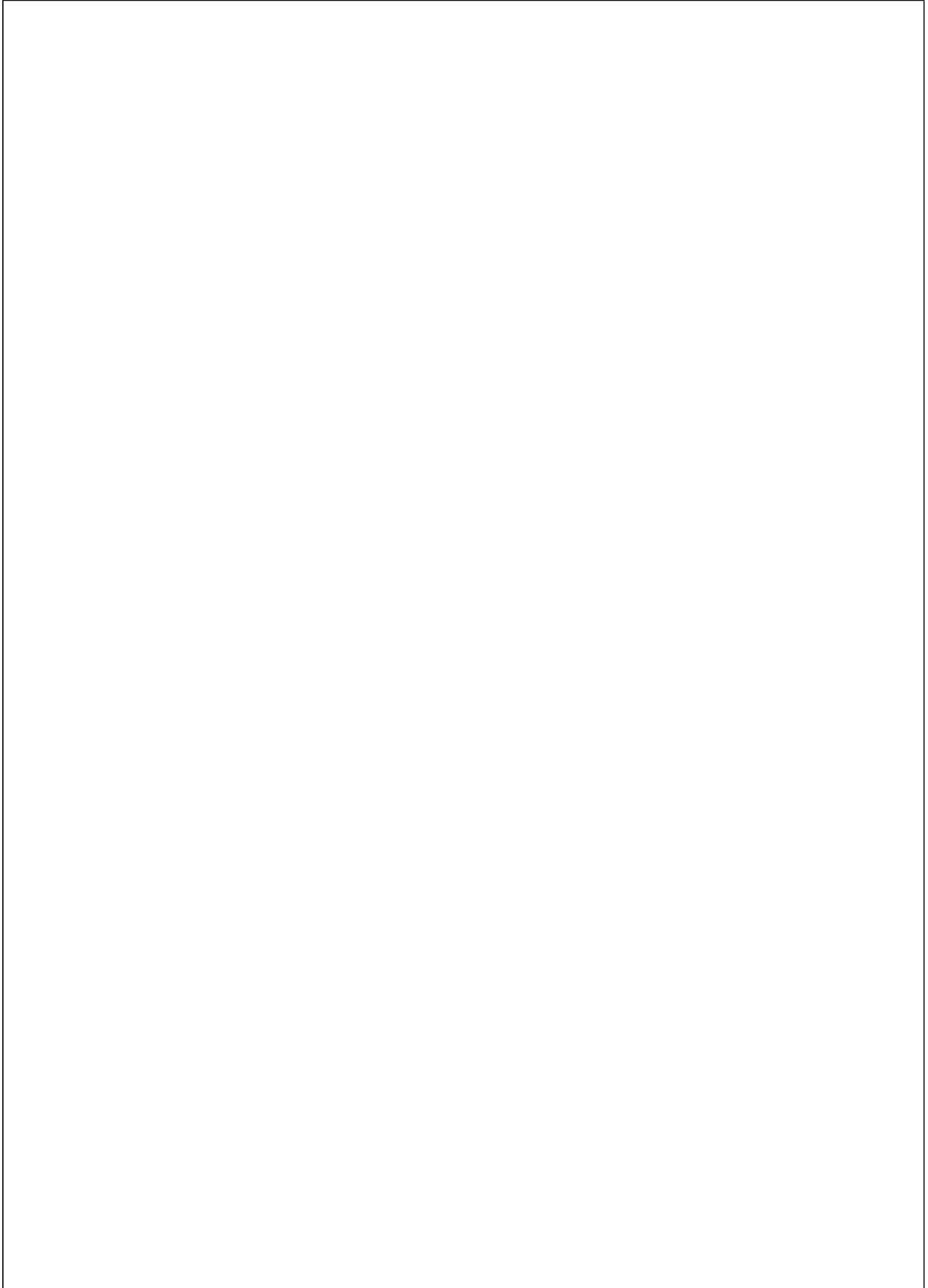

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/215343,Wystawa-Szlaki-Nadziei-Odyseja-Wolnosci-zostala-otwarta-w-Borger-w-Holandii.html>
27.02.2026, 14:05

[Następny](#)

[Powrót](#)

Wystawa „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” została otwarta w Borger w Holandii

8 kwietnia 1945 r. polska 1. Dywizja Pancerna pod dowództwem gen. Maczka wzięła udział w ostatnim wielkim natarciu aliantów w północnym sektorze Frontu Zachodniego. Polska jednostka, która była częścią 21 Grupy Armii dołączonej do 1 Armii Kanadyjskiej, wyzwoliła północną część Holandii, przekraczając niemiecką granicę w Goch. 12 kwietnia 1945 r. Polacy brali udział w walkach w okolicach Borger.

07.03.2025

[gen. Stanisław Maczek Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności Władysław Anders](#)

„Jest czwartkowy poranek, piękna wiosenna pogoda. Niewiele osób będzie świadomie przeżywać ten piękny dzień, stawka jest zbyt wysoka. Nikt dokładnie nie wie, co się wydarzy, nawet dzieci przeczuwają, że dziś zapadnie decyzja. Czy ten dzień przyniesie długo oczekiwane wyzwolenie? Przez całą noc i wczesnym rankiem niemieccy żołnierze są zajęci pośpiesznym ustawianiem nowej linii obrony. Wszystkie mosty zostały obłożone materiałami wybuchowymi. W środku Borger ustawiono działą, inni Niemcy już zajmują swoje pozycje w niezliczonych okopach”.

To relacja Harry'ego Venemy, wybitnego holenderskiego badacza, który włożył wiele wysiłku w zbadanie i opisanie części wspólnej polsko-holenderskiej historii, jaką było wyzwolenie Borger.

Holenderskie wioski Borger i Buinen zostały wyzwolone przez Polaków 12 kwietnia 1945 roku. Wśród poległych w akcji było dwóch polskich żołnierzy, Stanisław Bieleniec i Stanisław Kowalczyk z 10. Pułku Dragonów, a dzień wcześniej, 11 kwietnia 1945 r., inny polski żołnierz, Bolesław Laskowski, który poległ w walce w pobliskim Odoorn.

Prawie 80 lat po tych wydarzeniach upamiętniono nie tylko Polaków, którzy oddali życie za wolność narodu holenderskiego, ale także wojenną odyseję polskich żołnierzy i cywilów. Ich historie zostały opowiedziane na wystawie IPN „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”, która została otwarta w Borger 7 marca 2025 roku.

W inauguracji wystawy wzięli udział przedstawiciele rodzin weteranów, w tym syn i córka żołnierza 10. Pułku Dragonów Dominika Podgórskiego, uczniowie miejscowej szkoły podstawowej, przedstawiciele stowarzyszenia Who Dares Wins, które przechowuje pamiątki z tamtych dni, a także repliki mundurów żołnierzy generała Maczka.

Podczas uroczystości odczytany został list prezesa IPN do burmistrza Borger Jana Setona oraz uczestników wydarzenia, w którym przypomniano historię walki 1. Dywizji Pancernej o wyzwolenie Holandii, w tym Borger. Podkreślono znaczenie projektu „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” dla wspólnego pielęgnowania pamięci o czasach II wojny światowej. Prezes IPN podziękował burmistrzowi i radnym Borger za ich wysiłki na rzecz propagowania idei wspólnej walki z totalitaryzmami: „Jestem wdzięczny wszystkim, którzy podtrzymują pamięć o polskich żołnierzach” - napisał.

Wystawę otworzył Jan Seton, burmistrz Borger, który podkreślił, że wyzwolenie miasta dokonało się dzięki sile i oddaniu polskich żołnierzy:

Musimy stale podtrzymywać pamięć o historii polskich żołnierzy i ich poświęceniu dla naszej wolności oraz przekazywać ją przyszłym pokoleniom.

Wystawa w Borger będzie otwarta dla zwiedzających do 5 maja 2025 roku.

W Borger i Buinen upamiętniono ofiarę polskich żołnierzy pomnikiem, a w Odoorn jedną z ulic nazwano imieniem Bolesława Laskowskiego. Rano przed otwarciem wystawy w imieniu prezesa IPN złożono kwiaty pod pomnikiem w Buinen.

Zapraszamy do obejrzenia krótkiego filmu z otwarcia wystawy na YouTube:

[„Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”](#)

W związku z 80. rocznicą rozpoczęcia wędrówki armii gen. Andersa ewakuowanej z ZSRS Instytut Pamięci Narodowej przygotował międzynarodowy projekt edukacyjno-memoratywny pt. „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”, który ma na celu upamiętnić wysiłek zbrojny Polskich Sił Zbrojnych podczas II wojny światowej oraz losy ludności cywilnej ewakuowanej z ZSRS wraz z armią gen. Andersa.

Podczas drugiej wojny światowej polscy żołnierze walczyli na wszystkich jej frontach w obronie godności i wolności oraz w imię solidarności z innymi zniewolonymi narodami. Chcemy przypomnieć bohaterskie czyny naszych lotników w Bitwie o Anglię, zapomnianych polskich żołnierzy spod Tobruku, Narwiku czy Monte Cassino.

Projekt planowany jest na lata 2022–2025, obejmie swym zasięgiem ponad 50 państw na całym świecie i jest przykładem polityki historycznej skierowanej do trudnego, wymagającego odbiorcy. Odbiorcy, który nie wie nic, albo niewiele o historii Polski. Często też posiada jej bardzo przekłamany, zdeformowany przez różne środki przekazu, obraz.

Przez tytułowe „szlaki nadziei” należy rozumieć zbiorowe peregrynacje obywateli polskich w latach II wojny światowej – o charakterze zarówno wojskowym, jak i cywilnym – którym przyświecała myśl o przywróceniu wolności Polsce i światu zniewolonym przez III Rzeszę i jej sojuszników, związane z działalnością legalnych władz Rzeczypospolitej.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Borger

Stanisław Maczek, Szlaki Nadziei Odyseja Wolności, Władysław Anders

Szlaki Nadziei